

Mèxic, una plataforma privilegiada

Mèxic ha esdevingut en els darrers anys un trampolí per a la penetració comercial, tant a Amèrica Llatina com als EUA i Canadà. El tractat de cooperació signat el passat mes de gener entre l'estat espanyol i Mèxic brinda noves oportunitats per a la instal·lació d'empreses mixtes.

L'any 1988 va significar, per a aquest país, un tomb força important en el creixement econòmic. Els sectors amb més expansió van ser els vinculats a l'exportació, és a dir, la indústria automobilística, la siderúrgica, química i fibres sintètiques. Durant tot aquest any es va fer un gran esforç per tal de sanejar les finances públiques. Així, el deute intern del sector públic mexicà va passar de 2'6 bilions de pesos el 1982 a 114'0 bilions de pesos el 1988, cosa que representa un creixement nominal del 4'234.6% i per l'any 1989 la despesa total del sector públic va ser de 246.6 bilions de pesos, dels quals 148'4 bilions es destinaren al servei del deute total del sector públic.

Si bé durant el 1988 la política canviària del peso/dòlar es va mantenir a partir del febrer a 2'281 pesos/dòlar, l'any passat es va produir una devaluació de la moneda en un 9% i, a més a més, les Reserves Internacionals Brutes de Mèxic van davallar de 13'715 milions de dòlars el 1987 a 6.558 milions de dòlars el 1989. Part d'aquestes reserves s'han utilitzat per a finançar el deute extern mexicà que era, el 1988, de més de 100.000 milions de dòlars (el 1980 era de 50.000 milions). Del total d'aquest deute, 1.380'33 milions de dòlars és amb l'estat espanyol (uns 158.737 milions de pessetes), cosa que representa un 2'26% de la totalitat del deute extern llatinoamericà amb l'estat, que és de més d'un bilion de pessetes.

Malgrat això, la situació

Joaquín Sáez Merino. Després de l'URSS, Mèxic.

RAFA GIL

econòmica mexicana ha anat millorant en els darrers anys, sobretot a partir del Pacte per a l'Estabilització i el Creixement Econòmic (PECE) signat el desembre del 1988. Aquest pacte tenia una durada de sis mesos i posteriorment s'ha anat ratificant per dos períodes més, fins al juliol d'aquest any. Amb la signatura d'aquest primer pacte el president mexicà, Carlos Salinas de Gortari, ha aconseguit rebaixar la taxa d'inflació a un nivell del 20% net anual; però, en canvi, el saldo de la ba-

lança comercial no és gaire favorable a causa, entre d'altres coses, de l'ingrés de Mèxic al GATT (General Agreement of Tariffs and Trade) i a l'obertura de les fronteres a la importació. Ara bé, l'alça dels preus petrolífers durant el 1989 ha representat uns ingressos addicionals que no se'ls esperaven. Però totes aquestes mesures impulsades per l'estat podrien danyar, a la llarga, l'estructura industrial mexicana que és poc competitiva.

La indústria mexicana està controlada per dues grans

forces. D'una banda, l'estat, que monopolitza les activitats més importants de la vida econòmica del país: el petroli, l'energia, l'electricitat i els serveis públics. De l'altra, hi ha els grups industrials multinacionals, principalment nord-americans. De fet, Mèxic és el tercer comprador de productes nord-americans i el cinquè subministrador mundial.

Les empreses privades nacionals representen el 73'6% del total de les 500 empreses més importants, les de capital estranger representen el 17'6% i les estatals un 8'8%. Cadascun d'aquests tres grups d'empreses van aportar respectivament el 40'3%, el 35'5% i el 24'2% del capital social total de l'any 1989.

Per tal de regular la inversió estrangera, i a partir d'una llei del 1973, l'any passat es va publicar un reglament pel qual es redueixen els tràmits d'implantació d'empreses foranes. Si el capital estranger és majoritari, llavors hi ha una sèrie de condicions. Aquestes condicions són que la inversió total no superi els 100 milions de dòlars, que els recursos de la inversió siguin de l'exterior, la localització de les noves empreses se situïn en zones poc industrialitzades, que l'inversionista mantingui un saldo d'equilibri en la seva balança de divises durant els tres primers anys de l'operació, que es generin llocs de treball estables i es formin els treballadors i, finalment, que s'utilitzi la tecnologia adequada i es respectin els aspectes ecològics.

A més, en el reglament s'estableixen quatre àrees

Genaro Borrego, governador de Zacatecas, i Jiménez de Laiglesia, president de la CEV. A la dreta, Carlos Salinas de Gortari vol incrementar la presència d'empreses estrangeres.

RAFA GIL

d'activitats econòmiques: les reservades exclusivament a l'estat (petroli i hidrocarburs, petroquímica bàsica, explotació de materials radioactius i generació d'energia nuclear, mineria, electricitat, ferrocarrils, comunicació i banca), les reservades als mexicans (ràdio i televisió, transport aeri i marítim nacional, distribució del gas, explotació forestal, cases de canvi i de borsa, transport urbà i interurbà, cooperatives pesqueres), les activitats en què es permet de forma limitada (entre el 40 i el 49%) la inversió estrangera (societats cooperatives de producció minera, captura de pesca, explosius i armes de foc i arrendadores financeres) i, finalment, les activitats en què la inversió estrangera està totalment liberalitzada (indústria automotriu, béns de capital, tèxtil, agro-indústria i agricultura).

El recent viatge dels reis d'Espanya a Mèxic el passat mes de gener ha servit perquè els dos estats subscriu un tractat general de coope-

ració i amistat pel qual s'estableixin les bases per a fomentar el desenvolupament dels sectors productiu i de serveis a Mèxic, com també la presència de l'empresariat espanyol en aquest desenvolupament. En aquest sentit s'ha establert un marc per a la cooperació empresarial, especialment la dirigida a la petita i mitjana empresa, amb l'objectiu de promoure la creació d'empreses mixtes, les conversions i la transferència de tecnologia entre els dos estats. Mèxic es compromet també a facilitar la gestió financera dels projectes i a donar facilitats a la instal·lació de noves societats.

En aquest context, l'empresa valenciana Sáez Merino es convertia la passada setmana en la primera empresa de l'estat que ha subscrit un protocol d'intencions per a la formació d'una societat mixta amb la societat mexicana Grupo Insa. La nova empresa, batejada com Ginsa-Saez Merino México, té per finalitat la creació d'una factoria de confecció tèxtil a la locali-

tat de Morelos, en l'estat mexicà de Zacatecas. El projecte, que comptarà amb una inversió de 2.900 milions de pessetes, contempla que Sáez Merino subministrarà tot el paquet tècnic a la nova societat. L'empresa valenciana continua així la seva estratègia internacional, ja iniciada el 1989 amb la instal·lació d'una planta similar a l'URSS. Ara Sáez Merino intenta establir a Mèxic una plataforma des d'on entrar al mercat mexicà; atendre el mercat canadenc, cada dia més inaccessible per la competència de tercers països, i introduir les marques del grup als EUA.

Mèxic ocupa el dotzè lloc en el *ranking* de països que envien els seus productes al País Valencià, amb un volum global que el 1988 va ser de 8.239 milions de pessetes. Les principals partides importades corresponen a combustibles i fibres sintètiques. Pel que fa a les exportacions des del País Valencià a Mèxic són considerablement inferiors —1.728 milions de

pessetes—, vinculades principalment a joguines i productes ceràmics. Unes relacions que poden ampliar-se a conseqüència del contacte formalitzat entre el governador de l'estat de Zacatecas, Genaro Borrego, i la cúpula directiva de la Confederació Empresarial Valenciana presidida per Jiménez de Laiglesia.

Quant a les empreses catalanes que s'han anat situant a Mèxic, pertanyen als sectors químic, alimentari, editorial, tèxtil i metal·lúrgic. En aquest sentit, mitjançant *joint-ventures*, s'hi ha establert la casa Bra, però també hi tenen presència Freixenet, Adobats Codina, TIG (de material de *software*) i Hispano Química. La majoria d'aquests contactes s'han iniciat a través de la Direcció General de Promoció Comercial. Així, les exportacions catalanes a Mèxic van significar, l'any 1987, 5.800 milions de pessetes, quantitat que es va incrementar fins a 11.600 milions l'any passat.

S. Monfort i A. Vicent